

ABONAMENT:

Pe an 6 cor.; pe 1/2 an 3 cor.

Pentru România pe an 15 Lei.

Manuscripte nu se redau.

LIBERTATEA

INSERTIUNI:

se socotesc după tariful a prețuri foarte moderate

Abonamentele se plătesc înainte.

Apare în fiecare Sâmbătă.

PROIECTELE
și
ordinea lui Berzeviczy.

Lupta pentru un ideal fie el isvorit și din o utopie — totdeauna are drept să conțene la admirația și aprobarea oamenilor de bine. Idealul poate fi excepțional, dar tot ideal rămâne. Nu stă lucrul așa însă, când e vorba de lupta pentru un ideal. Felul și mijloacele de luptă totdeauna trebuie să fie cinstite, deschise sincere și bărbătești. Când lipsesc atribuțiile aceste — lupta aceasta devine condamnată și întunecă și idealul pentru-care se poartă.

Căci azi nime nu mai admite axioma iesită că »scopul sfințește mijloacele«. Azi luptele se dau cu bărbăție, deschis și cinstit — cel puțin pe acele terene, unde nu codrul de pâne sau dorul de expansiuni teritoriale — au locul de frunte. Cu deosebire însă terenul cultural e acela pe care lupta numai așa e admisă, dacă isvoarește din o nobilă emulare, din o întrecere pe baza forțelor intelectuale.

Forța brachială, forța aplicată din puterea de guvernament — direct e armă respingătoare pe terenul cultural.

Astfel de considerații ne călăuzesc când — o spunem deschis și bărbătește — intențiile guvernului unguresc față de școale și mai recent ordinul școlar al ministrului Berzeviczy ne silește să protestăm contra lor cu toată energia, ce o culegem din dorul culturii și înaintării generale și naționale.

Să fim numai logici.

Guvernul e al țării și funcționează în interesul țării. Și ministrul instrucției publice — prin urmare e dator să îngrijească așa fel de învățământ ca toți cetățenii, totalitatea, țeara să apuce și să continue calea instrucției, a învățării și a culturii generale. Și în aceasta logica sfătuie, ca ministrul să ajute instrucția așa fel, ca să o pună la o binefăcătoare emulație.

Condițiile acestei emulări — ca în puține alte state — se găsesc la noi unde școlile și institutele de învățământ — după felurile de populații conlocuitoare — sunt atât de felurite după limbă, după tradiții, după puteri didactice și după material de cultivat.

Ce emulație înălțătoare s'ar putea desvolta în țeara aceasta — dacă instrucția ar fi crutată de amestecul considerațiilor politice și de luptele de rassă.

Ori n'ar fi soluția divergențelor existente mult mai ușoară, mai posibilă, — dacă fiecare naționalitate și-ar putea crește neconturbat surescenența inteli-

genței viitoare, — care apoi la rândul său, fiecare pricepându-și argumentele pro și contra s'ar da cu vremea la esplanții aducătoare de pace și frăție nefățărită?

În locul acestei logice nerăsturnabile și în locul pregătirii unui teren dătător de o viață pacinică și bogată cu vreme pentru înaintarea economică, socială și culturală a țării, — pe zi ce merge ni-se dau probe de respingătoare încercări pentru suprimarea instrucției sănătoase și aservirea aceleia unor scopuri egoiste de rassă.

Și asta se face în un mod direct condamnat.

În același timp când instrucția naționalităților din țeară e lovită în temelii sale — se perorează de isbitori, că nu e vorba de împedecarea instrucției, ci totul, ce se face, se face în binele țării și în favorul unității naționale a statului.

Ore cine poate crede aceste perorații, când vedem cu ochii, cum se închide calea instrucției în școalele naționalităților, — de dragul învățării limbii maghiare, — de care se crede absolut dependentă maghiarizarea țării!

Ce muncă de prisos!

Azi, când fiecare nisuește să-și deschidă calea muncii prin cunoașterea decât mai multe limbi, — cine o să creadă bădărană ce se spune — că românii și celelalte naționalități nu vreau să învețe unguerește?

Ori-cine afirmă, că cunoașterea limbii maghiare e identică cu maghiarizarea?

Ori-cine poate dovedi, că cei-ce nu știu unguerește, sunt mai puțin patriotici?

Un fapt atât de clar, cum poate să nu fie priceput și de cei dela cârma țării?

Dacă ar fi priceput, — credem că și ei ar trebui să vadă munca de prisos, ce o săvârșesc prin proiecte, ca cel al lui Berzeviczy referitor la școale și prin ordinațiuni de felul celei dată zilele aceste tot de dl Berzeviczy.

Și te surprinde lipsa de judecată — ce se găsește în aceste încercări și ordine nerăsturnabile.

Ministrul Berzeviczy, în ordinațiunea sa mai nouă, dată inspectorilor școlari, din privilegiul începerii anului școlar — insistă — foarte corect și laudabil, ca instrucția să țină cont de viața poporului și legătura între școală și viața practică și între învățatori și sătenii să fie cât se poate de intimă și bine pronunțată.

Imediat însă spune același Berzeviczy că »ceterum censeo... dar' pe învățarea limbii maghiare să se pună cel mai mare pond — asta să fie idealul fiecărui pedagog!

Nu știm însă cum își poate închipui dl ministru, că școala

va putea presta trebuințelor practice ale vieții — când ținta principală a școlii demandă să fie învățarea limbii maghiare?

Cum își poate închipui, dl ministru că un învățător român, ori slovac, ori sârb, va putea face instrucție pentru practica vieții — atunci, când ținându-se de litera ordinațiunii va trebui să-și jertfească întreg timpul numai învățării limbii maghiare — în mare parte neînțeleasă în viața practică, trăită de locuitorii aparținători unei naționalități.

Convingerea noastră e că felul acesta și mijloacele de soiul celor înșirate nu numai că compromit lupta pentru idealul maghiarisării — dar' naște aversiunea grozavă și pentru înșiși idealul nutrit de maghiari. Fără însă să aporie barem ținta dorită.

În fața proiectelor și ordinelor referitoare la școale, date de ministrul instrucției, ne-am simțit datori să spunem aceste. Învățătorii noștri își știu și își vor face datoria impusă — dar' să nu uite guvernul vorba românului: »Munca silită — e muncă fără plămădeală de roade bune«.

V. C. Osvadă.

Guvernul actual
și reforma reuniunilor de credit.

Ministrul Tisza — pe care îl spriginesc cei 9 mameluci din partida guvernamentală și încă și alți români slabi, cari pentru un os de ros își vând cinste și neam, — are de gând să împedecă și desvoltagea noastră economică; așadară după-ce ne-a luat școlile să apucă de băncile noastre, cari și până acuma erau un spine în ochii șoviniștilor. Anume actualul ministru, vrea să reguleze prin o lege nouă relațiunile asociațiunilor de credit. Aceasta reformă va constitui o lovitură directă în contra băncilor noastre, ceea-ce se vede din enunțațiunile unui bărbat de specialitate maghiar, care este pe deplin informat, atât despre partea economică, cât și despre partea politică a acestor chestiuni. Iată cum se exprimă, conform ziarului »Budapesti Hirlap«, bărbatul de specialitate maghiar:

»Viitoarea lege de reuniuni, va fi chemată, ca să reguleze cu o cale și toate referințele de credit. Prin reuniunile de credit vom fi în o stare să contrabalansăm mai bine manoperile ascunse ale băncilor naționaliste.

Țăranul român sau slovac mai bucuros se adresează la reuniunea de credit din sat, dacă ajunge ușor la credit, decât să meargă la banca din oraș, unde ajunge numai cu mari spese și perdere de timp la bani. Legea va da drept guvernului nu numai la aceea, ca să ajute și să controleze viguros, că reuniunile să nu treacă peste cercul lor de afaceri; ci și la aceea, ca să disolve acelea reuniuni, cari sub masca afaceri-

lor de credit fac politica naționalistă sau confesională. Înșiși băncile naționaliste vor fi silit să-și modifice în unele privințe statutele astfel, ca afacerile lor de credit să-și piardă caracterul național, în care s'au ascuns până-acuma așa de comod. Neobservarea statulelor va avea de urmare lichidarea acelor bănci«.

Să ne ierte specialistul maghiar, dar' este un non sens a vorbi despre caracterul naționalist a afacerilor de credit; pentru-că acestea afaceri nu au și nu pot avea caracter naționalist. Afacerea este afacere și considerațiuni pur naționaliste și politice nu pot determina afacerile institutelor de credit.

Foile maghiare o știu tot așa de bine ca și noi, că pericolul ce-i amenință pe maghiari din partea băncilor noastre este iluzoriu, dară alta e cauza durerii lor, anume emanciparea noastră economică, ci ar vrea ca și pe teren economic să fim aserviți, pentru-că numai atunci ne vor putea ținea și în cele politice sub jugul unei stăpâniri nedrepte.

„Gazeta Transilvaniei“
și alegerea dela Pecica.

În fine se pronunță și oracolul dela Brașov în afacerea alegerii din Pecica. Este semnificativ pentru organul brașovenesc, că nici acest prilej nu-l poate scăpa, ca să nu se încerce a discreditat oamenii »noului curent«, cari după părerea »Gazetei« acuși s'au depărtat mai tare de programul partidului nostru național, decât au făcut-o la Dobra și la Nădlac.

„Gazeta“ își bazează aceasta părere pe unele supoziții atât de vagi; încât ne este imposibil a discută cu ea.

În felul acesta „Gazeta“ va putea face toate constatările, cari îi vin ei la socoteală. Noi cu mintea nepreocupată și sănătoasă nu vedem nici o deosebire între manifestația activității la Pecica și între cea dela Dobra și Nădlac.

„Gazeta“ ar face bine, înainte de a gratula actualului sau viitorului ministru-președinte »de stocul, ce se formează pentru înciriparea unui viitor partid guvernamental între Români«, să ne dovedească că întru-cât stă în contrazicere programul desvoltat de candidatul dela Pecica cu programul național și că întru-cât acel program este acomodat, ca pe basa aceluia guvernul să fie spriginit.

Noi cari încă aparținem curentului nou știm, că de guvernul actual ne desparte un abis colosal și durere, puțină speranță avem, că viitorul guvern să micșoreze acel abis; așa încât aflăm spriginirea guvernului de incompatibilă cu cinstea de român și tocmai din acest motiv am combătut și combatem aspru pe acei noui români nefriciți, cari nu se rușinează a sprigini în calitatea lor de deputați, pe actualul prim-ministru.

Dacă înciriparea unui viitor, partid guvernamental între români

între împrejurările actuale, constituie un pericol; atunci „Gazeta“ pentru-ce nu atacă pe acei 9 ră-tăciți, cari de present spriginesc guvernul și pentru-ce se nisuește a discreditat pe aceia; despre cari nu mai presupune, că vor să comită acest păcat; ear' acelora cari au comis deja păcatul și persistă în păcătoșenie le dă pace, ca să-și facă neconturbați mendrele.

Și oare cum se esplică faptul ca tocmai oamenii curentului nou au fost aceia, cari au tras la răspundere pe cei păcătoși; până-când un cunoscut organ pasivist ne-a denegat acest drept.

Dacă „Gazeta“ dorește să-și formeze o judecată nepreocupată, atunci să mediteze serios asupra acestor lucruri și să nu suspicioneze intențiunile altora, până-când nu are dovezi nerăsturnabile, ear' când va avea atari dovezi, atunci poftescă și zdrobească-ne, până atunci însă fie cu paciență.

Procesul

Baronului Szentkereszti.

La tribunalul din Târgu-Mureșului se va debata în curând un proces interesant și în câțva chiar senzațional.

Actor este chiar președintele tribunalului din Cluj, acel voinic Baron Szentkereszti, care împarte cu amândouă mâinile osânde grele când e vorba de ziaristi, mai ales de ziaristi Români.

Acest orou măruntel, descendent al unei familii cu mare activ la șirul păcatelor, de pe timpul fendalismului, acuză pe ziaristul din Cluj, Szász Ödön, pentru calomnie și vătămăre de onoare, comisă prin articolul »Băró Szentkereszty et Comp, semnat de acest ziarist și publicat chiar și prin afișe, pe stradele Clujului.

Articolul aduce o mulțime de acuze grele asupra președintelui de tribunal, dintre cari noi vom reproduce câteva atunci, când se vor adeveri și acuzatul va fi achitat.

Autorul articolului înșiră cu mult adevăr osânde dictate la Cluj, cari sunt atât de bătătoare la ochii și atât de revoltătoare.

Intre altele zice:

În ziua dintâiu osândit un ziarist maghiar pentru calomnie prin presă, la 8 luni temniță.

A doua zi, pe un ziarist Român (dl I. Moța) pentru agitație, la un an temniță și 1000 cor. amendă.

Ziua a treia pe un avocat Român (dl Dr. Cassiu Maniu) la un an temniță pentru un articol.

Ear' în ziua a patra, au achitat între aclamările publicului pe o prostituată, care și-a ucis amantul cu un glonț de revolver...“ etc.

Afacerea devine penibilă pentru voinicosul baronaș scapătat. Acuzatul a cerut ca procesul lui să se dezbătă la alt tribunal,

fiind cel din Cluj, interesat în cauză. Aşa s'a delegat apoi curtea cu jurați din Tergu-Murșului.

Acuzatul a numit până acum, peste 120 martori, și se svonește că mulți dintre dînșii vor fasona zdrobotor împotriva teribilului preșident și a companistului său, judecătorul de tribunal Rendeș. (Poate Bodor (N. R.)

Așteptăm sfîrșitul acestui proces, dela care nădăjdum că va urma o eră mai umană în osândele tribunalului din Cluj, care — spre rușinea zeiței dreptății, — e numit de burghezii din Cluj cu numele de: vértörvényészék (tribunal de sânge) vágóhid (abator) și mészárszék (măcelărie) numiri, ce ca și cuvinte puțin măgulitoare la adresa unui for de justiție, trec din gură în gură și din generație în generație.

In atențiunea cluburilor comitatense.

Lista membrilor viriliști a congregațiilor se vor compune în luna aceasta, cel mult în luna viitoare. Fiindcă, conform legii municipale advocații, preoții, profesorii, învățătorii, medicii, etc. au dreptul de a cere, că darea lor se se compute dublu; de aceea facem atenți pe toți aceia, cari prin socotirea dării duble pot fi viriliști, să ceară prin o rugare scutită de timbru, ca darea să li-se compute dublu.

Rugarea este a se adresa comisiei verificatoare.

In comitatul nostru cel din urmă virilist a plătit cam 350 cor. dare, prin urmare toți aceia, cari plătesc 174 cor. și mai multă dare, își au dreptul de a cere computarea dublă, să-și înainteze nesmintit rugările, căci, altfel își pierd dreptul acesta pe durata unui an.

Interesele naționale și a poporului nostru reclamă, că toți

cei îndreptățiți să fie luați în listă; de aceea rugăm cu insistență pe cei îndreptățiți, să se folosească de acest drept.

Din pildele altora.

Despre modul cum luptă polonii din Posen și cum își tractează pe trădătorii lor putem să judecăm din următorul cas. Contele polon Buinski a intervenit, ca moșia polonă Modliczwo să treacă — se înțelege pe lângă un preț bun de cumpărare, — în proprietatea comisunii de colonizare, care are menirea, ca să cumpere moșiile polonilor și să colonizeze nemți pe ele. Pentru aceasta faptă, familia contelui l'a eschis din familie, declarându-l de infam și de trădător al neamului.

Câți ticăloși nu avem noi, cari au comis păcate mult mai mari față de nația noastră; decât contele Buinski față de poloni, și pe aceia încă lumea nu i-a declarat, de aceia ce sunt, adevărat de infamii.

Și ce credeți, dacă din întâmplare, cei 9 deputați guvernamentali, — cari și astăzi stau în partidul lui Tisza, — s'ar fi născuți din întâmplare în Posen, — ca poloni, — cutezare-ar barem unul să voteze un proiect de lege, ca a lui Berzeviczy?! Nici pe departe.

Atari ființe decăzute, acolo nici exista nu ar putea; decum să fie aleși — drept recompensă a trădării lor — de deputați.

Până când nu vom lua exemple dela poloni și nu vom răsplăti pe fiește-care după merit; până atunci se vor ivi totdeauna păcătoși, cărora nu le pasă de popor, cari își vînd suflet și nație, numai ei să-și ajungă scopurile.

Românii din Bihor.

Din incidentul arondării cercurilor electorale comitatense în comitatul Bihorului, „Budapesti Hirnap” se ocupă în numărul seu din 13 Septemvrie, cu Români din Bihor, dându-le atestat de bună conduită politică, se înțelege din punct de vedere șovinistic, ceea ce altfel spus însemna, că Români bihoreni ar fi niște români slabi, pentru-că, după cum scrie corespondentul fiii amintite: „Ei (adece bihoreni) sunt membrii partidului liberal, politică naționalistă în sensul strict al cuvîntului nu au făcut și nici vorbă nu poate fi despre aceia, că acum să se despartă” (de partidul liberal).

Durere, ceea-ce susține „Budapesti Hirnap” este în mare parte adevărat, pentru-că încă între Români decadența și demoralizarea nu au prins rădăcini atât de adânci, ca în Bihor, nicăiri streberismul și oportunismul păcătoș nu s'a validat și se validitează în măsură așa mare, spre dauna cauzei naționale, ca în Bihor.

Și cu toate acestea, maghiarii adevărați, nu au deplină încredere în Români; fiind-le teamă, că aceștia își vor veni în fire și se vor desface de păcatele trecutului și ale prezentului.

Anume, deputatul Ioan Papp, a făcut atenți pe domni dela comitat, că între diferitele cercuri comitatense nu este nici o proporțiune, arondarea aceasta nu corăspunde nici legii, — se înțelege de sine, că elementul românesc suferă prin aceasta. În urma inițiativei deputatului I. Papp, comitatul a făcut un proiect pentru o împărțire mai dreaptă, în urma căreia cercurile românești ar mai câștiga cam 20 de mandate, ceea-ce nu le vine la socoteală unor șoviniști, temându-se că cercurile române din părțile Beiușului, Vășcăului și a Ceicei vor trimite Români adevărați în congregație, ceea-ce ar însemna începerea unei ere noue de regenerare pentru Români din Bihor.

Din acest motiv proiectul vicișpanului va fi aspru combătut și criticat la congregațiunea de toamnă, dacă probabil va fi primit.

Noi credem și sperăm, că Români adevărați și cu simțăminte bune din Bihor, vor rupe-o cu indiferentismul trecutului și se vor pune pe lucru,

Atunci am învățat să caut futurul ascuns în floare, s'alg după grangurul sburător peste ogoare și să-mi pierd pașii de-alungul isvorului murmurător ce șerpuește, ca un lanț de argint, prin pajiștea zugrăvită de frumoasa primăvară. O, natură, natură! Ce vorbăreață-mi păreai atunci: Când gândesc la tine, mă simt ferice lacrimând.

Cât timp am gustat aceste plăceri nu pot să știu. Într'un an însă veni o primăvară, în care natura părea că se zorește a recăștiga timpul pierdut, întinzînd vîlul ei de mireasă. Aspra disciplină a internatului nu-mi permise să merg să ved cum natura se redeșteaptă treptat din somnul ei. Dar într'o dimineață eșind deodată cu zorile la câmp, vîzui primăvara în toată splendoarea ei și începui a filosofa.

„Pentru-ce ar așterne Dumnezeu aceste covoare de iarbă și flori; pentru-ce ar încununa munții și câmpiile cu verdeață, dacă nu pentru desfățarea inimelor? Ar fi o nebulie să las a trece cel mai frumos timp al anului fără să mă îmbăt de parfumul florilor, de cîntecul păsărilor, de freamțul și rîcoarea pădurilor, de murmurul apelor și seninul cerului!”

Eram într'una din acele dispoziții, când răsună în suflet un concert de melodii, când tot ce iubește auzul și vederea prin prizma iluziilor, este frumos.

scotînd terenul de sub picioarele speculanților și a streberilor ordinari, cari nicăiri nu-și fac mendrele în așa măsură, ca în falnicul Bihor.

ȘCOALA ROMÂNĂ DIN HUNEDOARA.

(Începutul anului școlar 1904/5.)

Știut este, că școala face pe om — l'école fait l'homme — cum a spus un mare savant francez cu numele Emil Sauvestre. — Omul, care a fost la școală, mai spune el, e întocmai ca o pasere, căreia i-au crescut cele două aripi: lumea îi e deschisă! El a obținut o victorie asupra timpului și posedă cele două arte mari, cele mai marcante și folositoare progresului și fericirii sale: cetirea și scrierea.

E evident, că în școală se câștigă pregătirile cele mai corespuțătoare, cele mai favorabile pentru promovarea inimii și a minții și, că timpul cel mai potrivit pentru câștigarea acestora e vârsta copilăriei. În școală se desvoaltă mintea copiilor și acolo se formează caracterul lor. Insași viața socială n'are nici o valoare fără școală, și fără școală s'ar putea cu drept cuvînt spune, că viața socială e moartă. Istoria omenimei întregi ne arată, că atât în vremurile vechi cât și în cele nouă, școala a fost toată puterea și, că neamurile în măsura aceea s'au desvoltat și fericit, în care numărul școalelor lor a fost mai mare. Vechea Romă și Elladă prin mulțimea școalelor lor au devenit renumite și și-au câștigat cultura lor, strălucirea și mărirea lor.

Pe deplin convinși depre toate aceste, fruntașii români din Hunedoara, după un restimp de vre'o 5 ani, în cari n'au avut școală, pe lângă toate eforturile și bunăvoința lor, nu s'au lăsat până când în anul acesta, necruțînd nici muncă, nici osteneală, nici sacrificii materiale, și au reînființat școala română. Cătă însuflețire, cătă dragoste a fost întru ajungerea acestui scop frumos! Lumea românească din Hunedoara, cum de atata vreme n'a mai avut școală, se obicnuise cu școala de stat și-i venea greu la început, să-și ia copiii de acolo, după-ce urmară două ori trei cursuri și să-i aducă la școala română. Dar unde e voință, e și pu-

Apucați o potecă care ducea la o fântână în „pădurea orașului”. Apropiindu-mă, zăresc o copilă, care își admira, zîmbind, în oglinda apei grațiile ei. Am rămas locului și am contemplat-o mult și drag, până-când ea, luându-și florile ce atunci le culese, plecă, făcînd pădurea să răsună de accentele unei voci tinere și duioase. Condamnatul din infern auzînd vocea lui Dumnezeu că-l iartă și-l chiamă la bucuria eternă, n'ar fi avut o față mai strălucitoare decât mine, în acele momente.

Peste câteva zile revenind la acel loc, revîzui copila, dar' nu mai era singură. Brațele unui june lăntuiiau mijlocul ei și cu buzele încătușate culegea sărutări pe obraji ei aprinși. I-am contemplat foarte mult din frunzișul unde mă ascunsesem; și când ei au plecat, am rămas singur, trist, și am început a plînge, cum plînge sufletul la optsprezece ani...

Pleci din acel loc, teatrul unui amor atât de pur și ideal, sorbindu-mi plînsul amar. Dar' cu cât mă depărtaam cu atât inima mi-se desira ca cum ar fi fost un gem al cărui fir era legat de tulpinele arborilor din acea păduriță...

Sosî toamna. Pădurița deveni din ce în ce mai pustie.

Schiller, divina filomelă a Germaniei, a trebuit să simtă durerea mea,

tere. — Voește și vei putea! — Zice vechea vorbă și asta s'a adeverit cum nu se poate mai bine la Români din Hunedoara.

A fost prea multă voință de fer, prea multă speranță în inimile hunedorenilor, ca să nu reușească în scopurile lor frumoase și să nu-și ajungă idealul lor.

Cum însă în tot locul și la ori-ce lucrare excepții trebuie să fie, așa au fost și aici. Pădure fără uscături, fără putregai, nu poate fi. Pe lângă toată dragostea, munca, silința, ce și-au dat-o fruntașii români au fost vre-o câți-va și de aceia, și durere, Români încă, cari din interese particulare, din ură ori din răutate numai, n'au priceput, ori mai bine zis n'au voit să priceapă frumoasa problemă, rezolvată astăzi și fără voința lor. De altfel aceștia au putut să se convingă acum ce rol mic joacă ei în Hunedoara și ce însemnată, ce fără valoare a fost ținuta lor contrară.

Și, a venit 1 Septembrie și s'au început înscrierile. Cum nimeni n'ar fi crezut și n'ar fi putut nici să-și închipuiască măcar înainte cu vre-un an, doi. În două, trei zile, s'au înscris peste o sută de elevi și eleve. Și era interesant cum încântați și ei de școala românească, spuneau plini de curaj și de hotărîre, că până când va fi școală românească în Hunedoara, cu nici un preț nu se vor duce la altă școală.

Pentru susținerea școlii și a învățătorului s'au gândit de mult hunedoreni, cu toate-că n'a fost o chestie ușoară. Dar după cum am spus mai sus, ei au avut voință multă și cu voința au trecut și peste aceasta.

Încă în vară a avut loc o petrecere inițiată de tinerele, care a reușit bine și al cărei câștig curat s'a dat școlii române. Prin colecte apoi, prin obolul pe care fiecare Român de bine cu dragoste i'a dat pentru școală și în parte, prin contribuire Reuniunii femeilor române din Hunedoara, s'a putut aduna o frumoasă sumă, pentru care s'a asigurat salariul învățătorului pe anul întreg și ce e mai mult, pentru-ca părinții elevilor pe lângă nici o taxă pentru didactru, să nu cumpere nici măcar cărți copiilor lor, s'au cumpărat toate cărțile necesare în cele șase clase și la peste o sută de elevi s'au împărțit gratuit.

când a strigat într'una din cele mai frumoase poezii :

„Lume rizetoare, unde ești? Urmele-ți fabuloase nu sunt conservate decât în regiile poeziei. Câmpiile sunt triste și mute, nici o divinitate nu se mai arată ochilor mei. Din acele imagini atât de frumoase și vii, numai umbra ne-a rămas!”

În zilele ce au urmat am simțit golul ce se făcuse în jurul meu. Doriaam o ființă, căreia să-i spun dorul și aspirațiile mele. O căutam cu zelul și atenția unui anticar, dar înșeșert.

Mi-s'a întemplat de câteva-ori să cred că am găsit idealul ce căutam, întîlnind câte una din acele femei, cari sub forma unui înger ascund răutatea și ghiarele unui demon.

În cele din urmă ajunsesem, că ori când simțeam apropierea unei femei, fugiam înfrîndu-mă ca de atingerea unui șerpe.

Și am tot fugit până-când te-am întîlnit.

Atunci...

Când am văzut lumina feței tale strălucind în noaptea în care pribegeam, mi-s'a părut că ved cerul deschis și Madona cu divine zimbiri asigurându-mă, că am găsit pe aceea-ce, prin atatea crude, dureri, decepții, am căutat-o mereu.

Ziua aceea nu o voi uita nici-odată fiindcă mi-a deșteptat în suflet cele

FOIȚA

Ochii...

Ochii! Ochii — bată-i pochii! —
Ochii..., ochii și iar ochii!
Bată-i focu! — vina-i bată!
Bată-i naiba câte-odată! —

Și vecina asta, iară —
Nu știu cum să-i mai tot zic!
Face cu de-adînsu doară
De nu-și află stare-un pic!

Ba îmi rîde, ba se joacă,
Ba cu mâna stare n'are...
Vrea cu zorul ca să-mi placă —
Când o plac așa de tare! —

Ochii... — ce se stau a spune?
Ochii... — parcă nu-i curată! —
Zeu! Să nu se ncerce nime
A privi în ei vr'odată...

Știe naiba, ce le face...
Nici-odată nu-s pe-un fel!
Cum îi suce, cum i'ntoarce
Naiba știe — numai el! —

M'am uitat odată ntr'inșii.
Cum n'o fi, cum o fi fost
Nu știu, — dar de-atunci încoace
Nu mai pot să-mi dau de rost —

Și's îndrăgostit și pace... —
Ce se fac dacă's așa?
Dacă ochilor le place
Parcă asta-i vina mea! —

Dar, o-i prinde-o, fără veste,
Când o fi ntr'o seară lună,
Și... ntr'o sută de neveste...
O sărut! și — pace bună!

Iulie, 1904. Crușu-Delasăliște.

Amintiri.

Aurorei.

Mai înainte...

Când sufletul meu s'a deschis ca să soarbă roaua iubirii, n'a găsit pe nimeni în juru-mi care să-i răspundă și a trebuit să închidă într'nsul setea de a iubi și a fi iubit. Ne-avînd pe cine să iubesc, mi-am scaldat sufletul în voluptățile singurătății și reveriei.

Dulci reverii, sfinte estasuri, rizetoare iluzii, voi sunteți florile cari mi-ați împletit multe zile din viață. De câte-ori plutind pe aripile voastre în sferile idealului, uitam că datoresc corpului, nutrire și repaos! Cu ce regret mă smulgeam din visuri pentru a lua calea cătră casă! Dar' totuși o senină mulțămire simțeam în sufletul meu.

Numărul elevilor însă crește din zi în zi și de oare-ce sunt și șase clase, trebuie încă o putere didactică. S'au și luat măsuri în privința asta și e speranță, că în curând va fi, pe lângă învățătorul actual, dnul Andrei Ludu, încă un învățător.

A fost o sărbătoare frumoasă pentru România hunedoreni ziua de Duminecă, 11 Septembrie, când în mod festiv s'a inaugurat începutul anului școlar și s'au împărțit cărțile la elevi.

Dimineața, înainte de începerea serviciului Dumnezeesc la biserică gr-orientală, pleacă din curtea edificiului școlii toți elevii și toate elevele. Erau o sută de inși, în rânduri de câte doi. În urma lor mergea învățătorul, dl Andrei Ludu și apoi membrii corului, în număr de patruzeci, în frunte cu președintele, dl V. C. Osavadă și cu vicepreședintele, dl Dr. George Dubleș, ear' după ei lume multă: părinți, frați de-ai elevilor și alții. Steaua oamenii mirați pe străzi, eșeau la ferestrii, la porți; de mult, poate nici-o dată nu se mai văzuse în Hunedoara așa ceva. Era interesant cu ce dragoste și cu ce însuflețire duceau doispzece elevi maldările de cărți subsoară, pentru a le depune la sosire pe masa rezervată anume pentru acest scop, în mijlocul bisericeii.

Biserica era plină. Toți părinții elevilor, frați, rudeni, erau de față; voiau cu toții să ia parte la însuflețitoarea inaugurare a începutului anului școlar și la împărțirea cărților. Se începu Sf. Liturgie, începu corul condus de hemicul învățător Ludu, frumoasele melodii ale maeștrului Dina și cântărea vreme în urmă, după-ce se sfârși și Sf. Liturgie, se sfârși și cântările corului, protopopul Păcurariu, din ușa altarului, ținu o vorbire, arătând însemnătatea școlii. Imediat după această vorbire, vicepreședintele corului, dl Dr. George Dubleșiu, lângă masa cu teancurile de cărți pe ea ținu o vorbire, plină de însuflețire, arătând ce a făcut școala la popoarele mari și puternice de astăzi și cât de mult trebuie să ne nisuiim noi Români, ca să avem școlae, cât de multe școlae, căci numai prin cultivarea științelor în școală, se luminează mintea. Ear' ultima vorbire a fost a învățătorului, dl Andrei Ludu, care prin cuvinte pline de dragoste s'a adresat îndeosebi elevilor și a spus

mai estreme controverse. Simțiam ceva, și eram mândru de ce simțeam. În adâncul inimei mele s'a zgrăvit chipul tău frumos și blând, în creierul meu numele tău ne șters, și o flacăra vie mi-a cuprins pieptul. Ochii tăi picurau balsam alinător pe rana desnădăjdurii, cum picura aurora lacrimile ei argintii pe florile vestejite ale câmpului. Credeam, că eul meu este contopit în al tău, că în aceeași clipă am văzut lumina vieții și a simțirii. Mi-se părea, că ajuns lângă tine dintr'o țară depărtată, văd în ființa ta intruparea dorului meu, văd azilul păcii și al mângâerii — mă ved în apropiere de îngerul mântuitor, ce a rupt lanțurile robiei în care gemea un suflet desmoștenit.

N'am vorbit mult, căci inimele noastre își spuneau cele mai dulci secrete.

Vremea tace și trece.

Sosî și minutul dureros al despărțirii, când mână 'n mână și cu ochii privind spre cer stăteam nemșcați. Priveam spre cerul ce ni-se părea deschis și că D-zeu ne suride din splendidul său tron, zicându-ne: „Iubiți-vă!“

După-aceea,

Când cugetam că am trecut atâți ani fără să gust pământul adevăratei iubiri, când cugetam la cât am să mai viețuiesc și apoi să cobor în si-

ntre altele: „Biserica noastră ne învață să fim buni și dreți. Noi trebuie să fim și învățați și circumspecți, înțelepți, după-cum spune și Sf. Scriptură: *Fii blâzi, ca porumbii și înțelepți ca șerpii*“.

În decursul acestor vorbiri era peste măsură de înalțător cum oameni bătrâni, încărunțiți de vreme și năcazuri, cu batista la ochi, plângeau de-a binele. Faptul sărbătorit înaintea ochilor lor și dorit de ei de ani de zile, îi încântară, îi impresionară așa de mult, încât culmea veseliei și a completei lor mulțumiri sufletești numai prin plâns și-o puteau manifesta...

Și a urmat apoi împărțirea cărților la o sută elevi și eleve, după cursurile în cari au fost înscriși. Și așa, pe la 2 ciasuri după amiază s'a sfârșit frumoasa sărbătoare a începutului din nou înființatei școlae române din Hunedoara, zicând fiecare om de bine cele mai frumoase, mai scumpe și mai înduioșătoare amintiri.

— Mi-am văzut visul cu ochii — a spus Vasile Alexandri după glorioasa campanie din 1877 și la vorbele lui ne-am gândit și noi, față de școala noastră când am ieșit din biserică.

Hunedoara. Septembrie 1904.

Stelian Russu.

RĂZBOIUL.

Liaojangul era centrul interesului tuturor cetitorilor cari au urmărit cu atențiune fazele diferite prin care a trecut până acum, războiul ruso-japonez. Liaojang era cetatea întărită, despre care susțineau Rușii că nu s'ar putea cuprinde și toți se așteptau ca aci Rușii ce se retrăseseră în continuu, să dea de astă-dată piept cu armata inamică. Așteptările nu s'au împlinit. Rușii, simțindu-se slabi, pentru a evita o catastrofă, au preferit să urmeze tactica cea veche, de a se retrage și mai departe spre Mukden-Charbin.

Lupta dela Liaojang deși nu a fost decisivă, ea totuși ne-a arătat inferioritatea conducerii armatei rusești, deoarece, retragerea Rușilor a fost mai mult o fugă, după ce au

nul rece și întunecos al mormântului cădem într-o descurajare atât de negră în cât dacă zorile speranței nemi-ar fi promis că zilele ce'mi mai rămân le voi împlini cu florile amurului tău, crede, că de o miie de ori mi-ași fi risipit creierii.

Mereu stam pe cugete. Iar cugetele mele erau aci triste ca lumina candeliei ce arde la morminte, aci rizătoare ca florile stropite de plânsul nopții. Știu că odată mi-sa părut că o fantasmă albă se ascunde în perdele, că din când în când își scoate capul și se uită lung și amoros la mine, că cu încetul iese din ascunzătoarea ei și înaintea spre mine, aci înclină figura ei care îi străluce în undele părului ca o lumină în noapte, că simțam suflarea ei adiindu-mă ca o boare pribegită din tandafiri și iasomie, că buzele ei calde îmi atingeau fruntea. Atunci am tresărit ca cum degetul lui D-zeu, ma'r fi atins, căci cea fantasmă avea figura ta. Imi trudeam mintea ca să înțeleg acel mister. Inzădar. Numai atât știam că te iubesc și că aceasta iubire îmi cauzează torturi voluptuoase.

Și acuma.

Când te văd în azurul cerului curat, ca nevinovăția, în razele aurii ale soarelui, în lumina fantastică a unei, în toată clipa, în tot locul tu pururea ești aceeași neschimbată, neatinșă de realismul profan al lumii.

fost bătută pe întreagă linia. În ce grabă și disordine s'a întemplat retragere, ese și din știrea cea mai nouă, conform căreia generalul Sasulici a fost prins împreună cu 3000 soldați spre sud de râul Lin, iar Kuroki se ține încă în coasta Rușilor.

Situația la Port-Arthur, deși neschimbată, este, după știrile unei foi franceze, de tot tristă și desperată și ajutorul e încă așa departe, de-oarece flota baltică care a plecat spre extremitatea orient, abia în Decembrie va putea ajunge oceanul pacific; până atunci însă Port-Arthurul nu se poate ținea.

Alegerea de notari în Balomir.

În 3 Septembrie s'a făcut alegerea de notari în Balomir, sau mai bine zis, denumirea de notari, pentru-că și aceasta alegere s'a făcut cu totală desconsiderare a voinței alegătorilor. Candidatul stăpânirii a fost un oareș-care Varga, pentru care protopretorele Fodor s'a făcut luntre și punte; căci bravii balomireni nu voiau să aleagă numai un Român, fiindcă erau mai mulți concurenți români.

Protopretorele ca totuși să-și ajungă scopul s'a folosit de vechea apucătură, de a nu candida pe lângă candidatul său decât doi „Strohmani“, cari apoi înainte de votare se retrag. Astfel cu toate că erau mai mulți reflectanți calificați nu au candidat, decât pe candidatul său și încă doi notari în funcțiune. Dar și așa era să o pățească. Anume între cei candidați, era și notarul din Vinerea, Alexandru Herlea, văzând alegătorii cum își bate joc protopretorele de dreptul lor, au început să aclameze pe românul Herlea, sau aflat însă trei ființe rătăcite cari s'au deslipit de câră cei buni și au cerut votarea. Aici se începe apoi adevărata ilegalitate a dlui protopretore, pentru-că cu toate că legea dispune, că votarea numai atunci este de a se ordona, dacă 10 membri ai reprezentanței o cer aceasta, și de acestia erau numai trei, protopretorele a ordonat votare. Când apoi cei 2 notari retrăgându-se a rămas singur Varga, pe care la proclamat de ales.

Alegerea de sigur c'a fi protestată

Ceva caracteristic! Când vorbesc cu tine, în gândurile mele, simțesc căldura iubirei cu care mă încunjuri surisul tău mă fericește și lacrima ta mă mișcă adânc. Adese-ori, de numărare-ori, îmi frământ mintea, se cunosc acea violentă putere, care mă sgudue când te văd și când nu te văd, care irresistibil atrage sufletul meu de al tău. Este oare paralelism de sentimente între tine și mine? Există oare o neîntreruptă comunitate de idei și un teren comun de interese identice între noi?.....

Tot cugetând și veghind m'a ajuns ziua și sunt ferice că am găsit armonia ce e între natură și inima mea. Nici când șoaptele, murmuralele, suspinele naturii nu au ecouri mai dulci, mai pure în sufletul meu, decât în oara, când umbrele nopții încep să se lupte cu zorile dimineții fiind-că teed — aurora.

Și cu toate aceste când ved orizontul scaldat de purpura matinală, când ved arborii legănându-și frunzele în abuzul ce se înalță din frunzele lor rourate, iar eu sum singur cu imaginea ta, am o singură dorință să-ți ved imaginea: — Aurora.

Cluj, 1904.

Lorenzo.

ear în urma protestului nimicitor, pentru-că din protocol trebuie să se vadă că numai trei inși au cerut votarea.

Ținuta membrilor din reprezentanță a fost deamă, excepționând pe cei trei, între cari se află spre scandalizarea tuturor preotul gr-cat. Aviron Balomiri cu fratele seuRomulus, să le fie rușine!

După cum ne comunică, corespondentul nostru din Balomir, după finirea aleegei, bravul părinte a aranjat în casa sa un banchet în onoarea numelui notar.

NOUȚĂȚI

Aprobare. Aflăm cu bucurie că Ven. Consistor din Caransebeș a aprobat alegerea D-lui Lazar Vraciu, actualul contabil la „Grănițerul“, ca preot al Sigetului.

Un ordin al rectorului universității din Budapesta. Rectorul universității din Budapesta, a dat un ordin, prin care oprește aspru pe studenții universitari a să ocupa cu demonstrațiuni politice și a lua parte la adunări politice. Să înțelege că patrioticul rector nu a putut înțelăsa nici această ocasiune, ca să facă politică șovinistă și să lovească în tinerii naționaliști. Eată cum sună partea a ceea ce ordinului amintit:

«În urma experiențelor triste ale timpului din urmă, fac atenți pe d-nii academici, ca să se abțină dela agitațiuni naționaliste. Acela care conturbă concordia tinerilor de sub epida geniului maghiar și propagă ura de rasă, nu poate fi membrul universității maghiare».

În consecință, rectorul amenință cu eschidere dela toate universitățile pe aceia, cari nu se conformează ordinului său. Noi sfătuim pe studenții noștri, ca să-și vadă ca și în trecut de studii, aceasta este politica cea mai bună. După ce vor eși apoi în viață, vor avea destule ocațiuni ca să facă politică națională, numai dor și pricipere să aibă pentru ea.

Din Brad i-se scrie »Telegrafului Român«, că reprezentanța gimnasiului a aprobat alegerea d-lui Dr. P. Oprîșca ca director gimnasial, a instituit de catichet pe protopresbiterul V. Damian și a angajat ca profesor suplent pe Ioan Lupăș, originar din Seliște.

Ziar german oprit. Ministrul de interne a oprit din Ungaria, ziarul german »Deutsches Tageblatt« ce apare în Viena, și i-a detras debitul postal pe întreg teritoriul Ungariei.

Observare. Consiliul de ministrii a hotărît, că dacă cineva a fost pîrît pentru-că a pășunat vitele în locuri oprite, dar pîrîtorul nu cere să fie pedepsit, ci să-și plătească numai paguba trebuie să se îndrepte la judecătorii civile. — În vre-o comună de unde din pricina boalei de porci, porcii nu pot fi mănăși la țerg, porcii pot fi mănăși dintr'un loc în altul în hotarele comunei și să pot vinde în comună fără să ceară mai înainte îngăduință. — S'a hotărît ca exarendarea ținuturilor de vînat al comunelor, o întărește reprezentanța comună. Dacă reprezentanța aceasta nu e mulțumită cu prețul ajuns prin licitație, poate nimici licitația, și poate publica licitație nouă.

Femeile din vechime. Acum două mii de ani, erupțiunea Vezuvului a îngropat două orașe înfloritoare Romane, — orașele Pompei și Herculano. De vre-o zece ani încoace, statul Italian a început să desgroape orașele de sub pământ. Sau aflat multe palate întregi. — mese așternute, —

paturi și altele. Acum de curând, pe păretele unei case au aflat următoarele șire:

„Până azi iam făcut de mii de ori foc și iam fierț și lam îngrijit, și Tulliu tot nu mă duce la Circ“. *Tulliu.*

Sub aeaste șire sunt apoi altele, cari sună așa:

Femeile sunt în veci nemulțumite!

Tulliu.

Parecă ar fi chiar în ziua de azi.

Om să fie, ori — dracu? Cetim următoarea întâmplare hazlie: Generalul American De Georgis, care și-a pierdut în războiul cu Spania, mîna și piciorul stîng, poartă o mîna și un picior de lemn, imitație atât de bună, că abea se cunoaște de adevăratele lui membre. Sosind într'o seară la New-York, s'a dus la hotel, unde îl servea un servitor de 18 ani, negru ca pământul, — hărap.

Când se se culce, generalul a zis cătră servitor să-i scoată mîna stîngă din țîșini.

Hărapul s'a spăriat, dar generalul i-a strigat aspru: „Prinde și sucește la dreapta, că se desface!“

Hărapul s'a supus, și suciund, mîna generalului s'a desfăcut dela cap.

Generalul a pus-o pe masă apoi a zis de nou: „Vino și desfă și piciorul stîng!“

Hărapul a îngălbenit, Nu știa ce să facă. Dar și-a luat inima în dinți și a desfăcut și piciorul de lemn. Văzînd generalul frica hărapului, voia să facă o glumă și i-a zis: „Acum vino și desprinde-mi și capul. Dar cu băgare de seamă!“

Hărapul a căscat ochii mari, s'a dat mai spre ușe, și — iete băiete la fugă... strigînd ca mușcat...

În hotel sau spăriat văzîndu-l, și toată lumea se temea să se apropie de odaia generalului, crezînd că acolo-i — însuși ucigătoarea.

Abia după-ce a ieșit generalul și le-a spus — minunea, sau mai liniștit.

MAINOU

O telegramă din Petersburg anunță din isvor sigur, că Țarul ar fi declarat înaintea unui diplomat străin următoarele:

„Războiul nu se va sfîrși în curînd, pentru-că nu se poate sfîrși de cît cu triumful Rușilor. Ajungă-ne ori-cîte înfrîngeri din partea Japonezilor, — până ce vom avea încă un singur soldat, și vom avea un singur ban în vistieria statului, nu ne vom da învînși. Războiul se începe abia acum, — dar vom vedea la iarnă ce va fi“.

Dacă se adeverește încă-păținarea asta a Țarului, — ne putem aștepta la lupte grozave în anul viitor, și la înfrîngerea totală a puterilor Rusiei.

O altă telegramă anunță că flota de război din marea Baltică a Rușilor, a plecat deja spre răsărit ca să repare înfrîngerile suferite de Ruși, pe mare. Tot atunci sosește încă o altă știre, care anunță că flota asta s'a oprit în cel dintâi port de mare, deoarece s'a dovedit că nu-i destul de pregătită pentru o călătorie atît de lungă. De la călătorie este însă încă un necăz: Amiralul Togo și flota lui, flota japoneză, care așteaptă cu dor sosirea Rușilor, ca să mai aibă de lucru, deoarece, zdrobind cele două flote Rusești, acum se plictisește.

POȘTA REDACȚIEI.

Dlul T. lui T. V. Balomir. Iti mulțumim pentru cele comunicate, de cari ne-am și folosit împreună cu celalalte informațiuni, ce le-am primit.

FEL DE FEL

Grai de prin Bihor. Doi țărani prietini vechi — se zicem unul din Că-lata și altul din Sebiș — se întâl-niseră la târg în Huediu. — Da ce fel de ujsag mai aveți pe la voi măi fârtatye Ione.

— Dapoi binye mă — acuma m'or pus hărăngăzau.

— Și pe celalalt de ce lor țipat? — D'apoi batyel Domnye, s'o rezegedluit și s'o culcat în szenatar-tău și o tyerdț fistălău popii..... (a-decă vorba de pe la noi — Bate-l doamne — s'a îmbătat, s'a culcat în șopru cu finul și a pierdut cădelnița popii.....)

* Americanisme.

Un inserat american. „O tinără domnișoară, foarte frumoasă, dintr'o familie excelentă, foarte cunoscută în lume, dă lecții de purtare elegantă tinerilor rușinoși, cari nu prea au deprindere și cunoștințe de lume. Deasemeni dă sfaturi îndrăgos-tiților asupra celui mai bun mijloc de a face curte, cum să-și ție mâinile, picioarele și cum să-și pună pălăria pe cap. Educație completă în șase lecții: teoretică și practică. Prețuri moderate“.

Alt anunț și mai ciudat. Un ame-rican a publicat într'un ziar de al lor următorul anunț ciudat:

„Am onoare a face cunoscut pre-tinilor și cunoscuților mei, că eri mi-a răpit moartea pe iubita mea soție, în oara când mi-a dăruit un copil, pentru-care caut o daică, în aștepta-rea că voi găsi o nouă tovarășe a vieții, care să fie tinără și frumoasă, să aibă cel puțin 20.000 dolari și să mă ajute a conduce renumitul meu magazin de albituri, în care aranjez o vênzare generală, mai înainte de a mă muta în noua mea casă, pe care mi-am zidit'o în Avenue 174, unde am de închiriat apartamente frumoase dela 500 dolari în sus.“

Șagă americană. În miez de noapte intră un hoț în locuința unui preot american. Deodată se trezește preotul, hoțul îndreaptă cuțitul spre pieptul preotului și îl amenință:

— De te miști, ești mort. Banii țî-i caut.

— Așteaptă o clipă, să mă scol și să aprind lumina; aș dori și eu însumi să aflu ceva bani.

Advocatul amoresat. Un avocat și bun poet (numele nu se spune) pe când era fidanțat aleasa lui, începu-se odată un pledoar cam astfel:

— „Iubite tribunal regesc!“

BIBLIOGRAFIE.

În editura librăriei Ciurcu din Brașov a apărut curs practic de *Constituția patriei*, sau drepturile și datorițele cetățenești pentru școlile populare, de Iuliu Vuia, director-în-vetător. Prețul unui exemplar costă **40 fleri**.

Din biblioteca „Foi Poporului“ a apărut Nr. II. din literatura populară română, *doine și strigături*, culese și întocmite de Nicolae Regman. Prețul unui exemplar **20 fleri**.

Vin de vênzare.

Subscrișul am de vênzare trei buți mari cu vin de cel nou.

EMIL ANDRAE
Orăștie.

1-3

Strada ferarilor.

Atelierul de Confecțiuni de Dăme

at Doamnei

Katharina Dobringer

S'a mutat pe str. Morii Nr. 14.

Cu aceasta ocaziune se aduce la cunoștința on. Doamne și Domnișoare din localitate și jur, că, în *Atelierul de Croitorie* al D-nei *Dobringer*, se primesc, spre inițiere în arta Croitoriei, ori-ce persoane, pentru practică sau învățământ.

Se primesc și Dăme cari voiesc a-și confecționa singure toaleta.

Cursul de Croit, între o-rele 2—6.

Informațiuni se dă la D-na

Katharina Dobringer
Strada Morii (Malom utęza) Nr. 14.
Orăștie (Szászváros).

Sz. 1189—1904 tkvi.

Arverési hirdetmény.

Alluirott kir. járásbíróság 1904. V. 702. számú végzése folytán, Dr. Vlad Aurel sz.-városi ügyvéd által képviselt „Ardeleana“ pénz- és hiteintézet rész-vénytársaságnak Ferencz Samuel és tsai elleni 18000 K tőke, ennek 1904. július 17-től járó 6% kamatai, 476 K 73 fil addigi és 4 K 40 fil. ezutali költségek erejéig kielégítésként lefog-lalt Roth Eleonora szászvárosi lakos-nak 1736 K 80 fillére becsült ingo-ságai ugymint különféle butorok, zongora, szőnyegek függönyök, China ezüst neműek és egyéb ingók birói árverésére el fognak adatni.

Mely árverésnek a szászvárosi kir járásbíróságának 1904 évi V. 702/2 sz. végzése folytán a helyszínen vagy Szászvároson adós lakásán leendő eszközlésére határidőül kitűzettek 1904. évi szeptember hó 22-ik napjának

ASIGURĂRI

≡ contra focului ≡

}} In condițiile cele mai favorabile, cu premii mai ușoare ca la alte bănci, primește

„Assicurazioni Generali“

cea mai mare bancă de asigurări din AUSTRO-UNGARIA. Are numai fonduri proprii (avere agonisită în cei 70 ani de când există) 228 milioane coroane. În fiecare an crește această pu-ternică bancă, cu câte 20,000.000 coroane, creștere curată.

Fiind așa bogată, și la prețui-rea pagubelor de foc e mai culantă ca ori-ce altă bancă!

In ORĂȘTIE are agentură principală care primește asigurări. — A se cere in-formațiuni la administra-ția acestei foi!

d. e. 8 órája, a midőn is a fennti in-gok esetleg becsáron alól is azonban csakis kézpénz mellett fognak el-adatni.

Kelt Szászvároson 1904 évi szept-ember hó 2-án

Rózsa Árpád
kir. bir. végrehajtó.

Szám 5674—1904. tkvi.

Árverési hirdetmény kivonata.

A dévai kir. törvényszék mint tkvi. hatóság közhírré teszi, hogy az „Ardeleana“ pénz és hi-telintézet végrehajthatónak Trif János l. Avram cs.-kereszturi végrehajtást szenvedő elleni 51 K és jár. iránti végrehajtási ügyében az 1881. évi LX. t. cz. 14 § alapján a 146, 167 §§ értelmében a dé-

Nou croitor pentru Domni și dame în Orăștie.

Sub firma „Wiener Herrn & Damen Schneiderei“ s'a deschis cu începere din Iulie a. c. o nouă

●●● CROITORIE DE VIENA ●●●

pentru Domni și pentru dame, în Str. *Maierii-de-jos*. Nr. 10 în *Orăștie*.

Conducătorul firmei e *Vasile Corvin*, care are o praxă de 13 ani în croitorii elegante din Viena și din alte orașe în țeară.

În acest atelier se pri-mește și un „învățâcel“ din familie bună spre în-vetătură.

Tot aici se primesc și *bă-ieți în cost și cuartir* în decursul școalelor, cu pre-țuri favorabile.

Pentru numeroase comande, cari vor fi executate cu cel mai bun gust și chic, — se roagă.

3—4 *Conducerea croitoriei.*

vai kir. törvényszék (a dévai kir. járásbírószág) területén lévő Cs.-keresztur községben fekvő Trif János lui Avram nevéen álló a cserna-kereszturi 224 sztkvben A † 3 rd. 799 hrsz. 639 □-öl területü szántó 560 K, A † 4 rd. 689 hrsz. 1528 □-öl területü szántó 207 K ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elren-delte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1904 évi október hó 28-ik napján d. e. 9 órakor Cs.-keresztur községházánál a telek-könyvhatóság árverési termében a megállapított kikiáltási áron alól

is adatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át kézpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyam-mal számított és az 1881. évi no-venber hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelete 8. §-ában kijelölt óvadékképes érték-papírban a kiküldött kezéhez le-tenni.

A kir. jbiróság mint tkvi ha-tóság.

Déva 1904. évi július hó 12-én.

Fábian
kir. tszéki bíró.

„TIPOGRAFIA NOUĂ“
în Orăștie

provăzută cu cele mai noue și elegante soiuri de litere, — se oferă Onor. Public pentru tipărirea de cărți, broșuri, foi, anunțuri, invitări, placate, și ori-ce alt soi de tipărituri.

Numărul de față al foi „LIBERTATEA“, tipărit în „Tipografia Nouă“ presintă și el în parte bogăția și variația caracterelor de care dispune.

Prețuri moderate! *
* Executare repede!

B. DÉNES, BUDAPESTA

VI. Văezi körut 61.

representantul și depositul general pentru Ungaria, a fabricii ces. reg. privilegiate de mașini și motoare, a inginerului *E. Plewa*, succe-sorul firmei *Brauner și Klasek*

— Motoare de benzin, gaz, petrolu și vapor, 2—100 PH., locomobil de benzin și petrolin 2—20 PH.

— Tot aceieași motoare provăzute cu arangement pne-tru gaz sugativ, reduc cheltuelile de fiecare putere de cal pe oră cu 2—3 fleri!

Prețuri ieftine și condiții de plată favorabile!

— Catalog gratis și franco. —

○ Să primesc reprezentanți solizi în provincie. ○

Inserțiuni și Reclame

cu prețuri moderate, primește

Administrația acestei foi.